

Mazowiecka wieś bardziej atrakcyjna

Na pewno mogą tak powiedzieć mieszkańcy gmin Borowie, Jabłonna Lacka, Lelis, a także Kałuszyn, Suchożebry i Brochów – tegorocznych zwycięzców konkursu „Przyjazna wieś”. Wybrano najlepsze, najciekawsze i najbardziej innowacyjne projekty finansowane ze środków europejskich, służące poprawie warunków życia na wsi. Organizatorem konkursu w województwie mazowieckim jest tutejszy Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. W tegorocznej edycji zgłoszono czternaście projektów w dwóch kategoriach: infrastruktura techniczna i infrastruktura społeczna. Komisja wyłoniła trzech laureatów w każdej kategorii.

Infrastruktura techniczna

I miejsce. Kompleksowa przebudowa układu komunikacyjnego dla poprawy spójności społeczno-gospodarczej gminy Borowie (powiat garwoliński)

Dzięki realizacji projektu mieszkańcy Borowia mogą korzystać już z nowo wybudowanego parkingu oraz czternastu dróg gminnych. Są to ulice: Wesoła, Sasimowskiego, Szkolna, Miła, Kwiatowa, Polna, Wierzbowa, Nadwodna, Jasna, Słoneczna, Bankowa, Popławskiego, Strażacka i Kościelna. Wykonano lub wzmocniono istniejącą podbudowę, nawierzchnię bitumiczną oraz wzmocniono ją masą bitumiczną. Wybudowano też chodniki i przebudowano zjazdy w granicach pasa drogowego. Powstały progi zwalniające; ścieki podchodnikowe i przykrawężnikowe; przepusty i ścianki czołowe. Pojawiło się również oznakowanie pionowe i poziome, a także kolektor deszczowy. Został utwardzony i zmodernizowany istniejący gruntowy parking w pobliżu drogi krajowej nr 76. Łączna długość przebudowanych dróg to 3,93 km, a wybudowanych chodników – 3,52 km. Realizacja projektu zwiększyła przepustowość dróg gminnych i udrożniła drogę krajową, zapewniając spójność komunikacyjną obszaru.

II miejsce. Budowa infrastruktury wodociągowej w gminie Jabłonna Lacka (powiat sokołowski)

Celem projektu było uporządkowanie systemu wodociągowej gminy poprzez budowę nowoczesnej stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowej. Inwestycja ma także pomóc w powstawaniu przydomowych oczyszczalni, szczelnych szamb i sieci kanalizacyjnej. W etapie pierwszym projektu wybudowano stację uzdatniania wody, 20 925 mb sieci wodociągowej oraz 102 przyłącza. W ramach drugiego etapu projektu powstało 5646 mb sieci wodociągowej o przekroju 160 mm, 9448 mb sieci wodociągowej o przekroju 110 mm oraz osiemdziesiąt sześć przyłączy. Łącznie przygotowano tym samym 3,5 ha terenów inwestycyjnych i rekreacyjnych. Warto dodać, że miejscowości, w których projekt był realizowany, leżą na obszarze objętym programem NATURA 2000.

III miejsce. Budowa boiska sportowego przy Szkole Podstawowej w Nasiadkach w gminie Lelis (powiat ostrołęcki)

Dzięki projektowi powstała kolejna baza sportowo-edukacyjna na terenie gminy Lelis, która przyniesie wymierne korzyści z użytkowania. Budowa boiska sportowego przy Szkole Podstawowej w Nasiadkach w gminie Lelis podniosła poziom edukacyjny oraz zmniejszyła dysproporcje między obszarami wiejskimi a miejskimi. W ramach inwestycji powstały: boisko uniwersalne, skocznia w dal, bieżnia oraz chodniki z kostki betonowej. Zamontowano również ławki i zbudowano ogrodzenie. Poproszył się stan infrastruktury edukacyjnej, sportowej i dydaktycznej na terenie gminy.

Infrastruktura społeczna

I miejsce. Zagospodarowanie centrum wsi Zimnowoda – gmina Kałuszyn (powiat miński)

Dzięki temu projektowi zapewniono warunki dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, działalności społeczno-kulturalnej mieszkańców wsi. Budynek dostosowano do potrzeb przebywających w nim mieszkańców – przebudowano dach, wybudowano zbiornik na nieczystości ciekłe, wykonano instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną, centralnego ogrzewania, instalację kotłowni na paliwo stałe oraz wyposażono obiekt w meble, sprzęt AGD i zastawę stołową. Teraz można tu organizować zebrania, szkolenia, a także spotkania okolicznościowe, służące zachowaniu tradycji artystycznych i kulinarnych.

Fot. arch. UMWM

II miejsce. Remont świetlic wiejskich w miejscowościach Suchożebry i Podnieśno oraz zagospodarowanie terenów przy świetlicy w Suchożebkach – gmina Suchożebry (powiat siedlecki)

Świetlice wiejskie w miejscowościach Suchożebry i Podnieśno, dzięki remontowi i kupnie wyposażenia, dostosowano do pełnienia funkcji centrum kulturalnego, prowadzenia działalności kulturalnej przez KGW oraz miejsca spotkań mieszkańców. Zagospodarowano również przestrzeń publiczną, tj. plac przy świetlicy w Suchożebkach. Teraz mieszkańcy mogą bezpiecznie spędzać czas oraz organizować wydarzenia kulturalne. W budynkach świetlic wymieniono stolarkę okienną i drzwiową na aluminiową, wykonano elewację z ociepleniem budynku, wyremontowano pomieszczenia i dostosowano je do wymogów sanitarnych, a także do użytkowania przez osoby niepełnosprawne. Zakupiono wyposażenie świetlicy – meble do zaplecza kuchennego oraz sprzęt AGD. Zagospodarowano także teren wokół świetlicy wiejskiej – utwardzono część placu. Mieszkańcy mogą już korzystać z ławek i stolików, a także cieszyć się nowo posadzonymi krzewami i roślinami ozdobnymi.

Fot. arch. UMWM

III miejsce. Budowa skweru Chopinowskiego oraz zagospodarowanie terenu Centrum Kultury w miejscowości Brochów – gmina Brochów (powiat sochaczewski)

Idea budowy skweru powstała podczas tworzenia Szlaku Chopinowskiego, obejmującego miejsca związane z życiem i twórczością kompozytora. Realizacja projektu jest uzupełnieniem i wzbogaceniem tej trasy turystycznej oraz miejscem integrującym społeczność lokalną. W ramach projektu zagospodarowano teren Centrum Kultury na działce nr 111 (gdzie znajduje się nowo wybudowana strażnica OSP) oraz wybudowano skwer Chopinowski na działce nr 103. Ogrodzono teren i zagospodarowano go – powstał plac zabaw z piaskownicą z pokrywami, tablicą do rysowania, wieżą z huśtawką, stołem do tenisa oraz ławkami i koszami na śmieci. Poza tym wokół strażnicy ułożony został chodnik z kostki betonowej i założono tereny zielone. Całkowite zagospodarowanie placu umożliwiło organizację spotkań mieszkańców, a także imprez dla dzieci i młodzieży. Powstały też miejsca parkingowe.

Fot. arch. UMWM

Zwycięskie projekty zostały zgłoszone do etapu ogólnopolskiego, a wszyscy laureaci otrzymali nagrody rzeczowe ufundowane ze środków będących w dyspozycji Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Na podst. mat. Departamentu Rolnictwa i Modernizacji
Terenów Wiejskich
oprac. Urszula Sabak

**Członek Zarządu
Województwa
Mazowieckiego
Janina Ewa Orzełowska**

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 przyniósł nową perspektywę finansową dla mazowieckiej wsi. Dzia-

łania restrukturyzacyjne i modernizacyjne służą rozwojowi potencjału ekonomiczno-społecznego, technologicznego i środowiskowego oraz umacnianiu konkurencyjności terenów rolniczych. Program odgrywa ważną rolę w kształtowaniu gospodarki nie tylko w ujęciu lokalnym, ale także regionalnym i narodowym. Ponadto zainwestowane kwoty bezpośrednio przekładają się na standard naszego codziennego funkcjonowania.

Wsparcie, zwłaszcza w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”, skierowane jest nie tylko do gmin, ale także jednostek kultury, organizacji pozarządowych, grup wyznaniowych czy parafii. Z efektów przeprowadzonych prac korzystamy wszyscy – chodniki, oświetlenie uliczne, szlaki rowerowe oraz piesze – wiele z nich powstało lub zostało zmodernizowanych dzięki pozyskanym środkom unijnym. Zaangażowanie w rozwój obszarów wiejskich zaowocowało także licznymi inwestycjami w bezpieczeństwo i edukację najmłodszych mieszkańców terenów rolniczych. Dzieci mają coraz szerszy dostęp do reprezentujących europejski poziom świetlic, domów kultury, miejsc rekreacji, placów zabaw czy obiektów sportowych. Realizacja programu jest wspólnym sukcesem wszystkich Mazowszan i stwarza szansę dalszych pozytywnych zmian.

116 mln zł dla obszarów wiejskich na Mazowszu

Nowe place zabaw, ścieżki rowerowe, odrestaurowane zabytki czy też odnowione parki to tylko niektóre zmiany, jakie czekają mieszkańców małych miasteczek i wsi na Mazowszu. Zarząd Województwa Mazowieckiego zatwierdził listę projektów, które dostaną wsparcie w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Całkowita wartość projektów to ponad 248 mln zł, z czego dofinansowanie wyniesie blisko 116 mln zł.

Dzięki działaniu „Odnowa i rozwój wsi” już od 2009 r. poprawia się jakość życia na obszarach wiejskich. Realizacja projektów wpływa na wzmocnienie tożsamości społeczności wiejskich, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich, a także na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej wsi. Każda wieś ma bowiem swoją historię i tradycję. Warto zatem zadbać o ich pielęgnowanie, wykorzystując środki unijne, np. na renowację pomników historycznych i kapliczek, remont zabytkowych dworców lub zakup instrumentów i strojów dla lokalnych zespołów pieśni i tańca. Właśnie dzięki temu działaniu w widoczny sposób, z roku na rok zmienia się oblicze mazowieckich wsi i małych miejscowości. Zieleńce, rabaty, trawniki czy też odnowione przestrzenie – parki, rynki i skwery stają się niezwykle istotnym elementem krajobrazu wiejskiego. Z myślą o najmłodszych mieszkańcach pojawiają się place zabaw, boiska i hale sportowe, a miłośnicy przejażdżek rowerowych korzystają z nowo powstałych ścieżek rowerowych. O dofinansowanie mogą starać się uprawnieni wnioskodawcy, tj. gminy, instytucje kultury, dla

Na ogłoszony we wrześniu 2010 r. przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego nabór wpłynęły łącznie 484 wnioski. Ostatecznie decyzją zarządu dofinansowanie otrzyma 379 z nich; w tym z subregionów: ostrołęckiego – 91 projektów (dofinansowanie – 30,7 mln zł), ciechanowskiego – 47 projektów (dofinansowanie – 14,5 mln zł), płockiego – 34 projekty (dofinansowanie – ponad 12 mln zł), siedleckiego – 93 projekty (dofinansowanie – blisko 24,5 mln zł), radomskiego – 67 projektów (dofinansowanie – blisko 20,5 mln zł) i okołowarszawskiego – 47 projektów (dofinansowanie – 13,9 mln zł).

których organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościoły lub inne związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe mające status organizacji pożytku publicznego. Do tej pory na Mazowszu, w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013, zrealizowano 256 inwestycji, które zostały dofinansowane kwotą ponad 71 mln zł.

Biuro Prasowe UMWM

Praktyczne podpowiedzi

Samorząd województwa jest dysponentem środków związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych, w ramach których składane są wnioski dotyczące budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych, budowy i renowacji zbiorników wodnych służących małej retencji, użytkowania gleb o niskiej wartości produkcyjnej, ulepszenia rzeźby terenu, usuwania kamieni i odkrzaczania. O dofinansowanie z budżetu województwa z ww. środków mogą ubiegać się samorządy gminne i powiatowe z terenu Mazowsza. Poniżej przedstawiamy wykaz najczęściej popełnianych błędów w składanych wnioskach.

1. Rozbieżności pomiędzy wnioskiem o udzielenie dotacji ze środków związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych a przedmiotem robót dotyczącej:
 - długości i szerokości planowanej drogi,
 - nawierzchni powierzchni i grubości warstw nawierzchni,
 - robót dodatkowych.
2. Rozbieżność pomiędzy wnioskiem o udzielenie dotacji ze środków związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych a mapą ewidencji gruntów dotycząca lokalizacji planowanej inwestycji.
3. Niewłaściwe oznaczenie długości planowanej inwestycji na mapie ewidencji gruntów.
4. Załączana do wniosku mapa z lokalizacją inwestycji nie jest mapą ewidencji gruntów.
5. Brak wymaganych załączników do wniosku, najczęściej wypisu z księgi wieczystej (który jest wymagany w przypadku, gdy księga wieczysta wymieniona jest w wypisie z ewidencji gruntów).
6. Błędny termin realizacji inwestycji (zgodnie z zasadami i trybem postępowania w zakresie dysponowania środkami związanymi z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych inwestycja powinna być zrealizowana do 30 listopada roku, w którym została przyznana dotacja).
7. Błędna kalkulacja finansowa we wniosku (dotyczy pkt. 7, 8 i 9 wniosku).
8. Brak wypełnienia pkt. 10 wniosku, dotyczącego dochodów własnych w budżecie jednostek samorządu terytorialnego w roku składania wniosku.
9. Brak wskazania priorytetu we wniosku, gdy złożony jest więcej niż jeden wniosek.
10. Brak tytułu własności do gruntu, na którym ma być realizowana inwestycja. Ponadto:
 1. We wniosku winny być ujęte jedynie roboty do wykonania. W pkt. 3 wniosku nie należy wpisywać istniejących warstw konstrukcyjnych.
 2. W pkt. 3 wniosku dane dotyczące długości, szerokości i powierzchni nawierzchni należy odnieść do górnej warstwy nawierzchni.

eKSpreOWy przegląd wydarzeń Newsletter

Na progu roku 2012 pytamy o przyszłość podejścia Leader i Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich oraz zachęcamy lokalne grupy działania do udziału w tzw. projektach sieciujących. Podsumowujemy także, zakończony w grudniu 2011 r., konkurs na najlepszą pracę magisterską.

Trzy krótkie pytania...

... do prezesa Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego” Edwarda Trojanowskiego

Jak Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich pomaga LGD?

Lokalne grupy działania są członkami Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich oraz jednym z ważniejszych jej ogniw. KSOW ponadto powołała zespoły robocze, z których jeden jest Zespołem Roboczym ds. Leader. Mam przyjemność uczestniczyć w pracach tego zespołu z ramienia Związku Gmin Wiejskich RP w charakterze członka – obserwatora. Tworzą go przedstawiciele Sekretariatu Centralnego, ARiMR, samorządów województw oraz szesnastu reprezentantów LGD (po jednym z każdego województwa). Ich zadaniem jest opiniowanie projektów ustaw i rozporządzeń dotyczących funkcjonowania związanego z wdrażaniem podejścia Leader w Polsce. KSOW finansuje te działania i udziela merytorycznego wsparcia.

Co z działalności KSOW było w minionym roku najważniejsze dla LGD?

Lokalne grupy działania mają bezpośredni kontakt z Sekretariatem Regionalnym KSOW, który w 2011 r. był organizatorem wielu przedsięwzięć do nich adresowanych. Brałszy udział w V Mazowieckim Kongresie Rozwoju Obszarów Wiejskich w Zegrzu, wyjazdach studyjnych do Holandii i Hiszpanii, targach Agrotavel w Kielcach. KSOW organizował spartakiadę sportową oraz szkolenia dla pracowników zarządzających biurami LGD. Mazowsze było gospodarzem dużej międzynarodowej imprezy związanej z polską prezydenturą w UE – Sekretariat Regionalny wspierał Europejski Kongres Gmin

ZA NAMI

W ubiegłym roku po raz pierwszy absolwenci wyższych uczelni mogli ubiegać się o nagrody za swoje prace magisterskie związane z rozwojem rolnictwa i obszarów wiejskich województwa mazowieckiego. Zwycięzczyniami edycji 2011 r. zostały: Sylwia Łubek za pracę „Wyznaczniki konkurencyjności na rynku owoców i warzyw w skali regionu przed i po integracji z UE na przykładzie wo-

Laureatki pierwszej edycji konkursu na prace magisterskie związane z rozwojem rolnictwa i obszarów wiejskich województwa mazowieckiego. Od lewej: Sylwia Łubek i Martyna Skalska

Województwa mazowieckiego” (II nagroda) oraz Martyna Skalska za pracę „Lokalna samorządność społeczności Podkowy Leśnej jako egemplifikacja idei społeczeństwa obywatelskiego” (III nagroda). 20 grudnia ubiegłego roku nagrody finansowe i rzeczowe, ufundowane przez Krajową Sieć Obszarów Wiejskich, wręczyła laureatkom członek Zarządu Województwa Mazowieckiego Janina Ewa Orzełowska. Gratulujemy zwycięzynom, a kolejna edycja konkursu już wkrótce!

WIESZ – ROZUMIESZ

Projekty sieciujące

Projekty sieciujące to działania, których realizacja wykracza poza możliwości finansowe i organizacyjne poszczególnych jednostek tworzących sieć. Wymagają zatem współpracy wszystkich szesnastu Sekretariatów Regionalnych KSOW lub kilku/kilkunastu lokalnych grup działania. Wykaz projektów sieciujących został po raz pierwszy przyjęty w listopadzie 2010 r., jednak jest on korygowany i uzupełniany na bieżąco.

Obecnie przyjętymi projektami sieciującymi, w których udział bierze także województwo mazowieckie, są: Międzynarodowe Targi Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki „Agrotavel” w Kielcach (w 2012 r. będą organizowane po raz czwarty); konkurs na najlepszy projekt infrastrukturalny na obszarach wiejskich, sfinansowany ze środków UE pt. „Przyjazna Wieś” (o ubiegłorocznym podsumowaniu piszemy na s. 28-29 „Kroniki”); finansowanie regionalnych sieci lokalnych grup działania (proponycja nowa – w fazie konsultacji i organizacji); spartakiada KSOW (gospodarzem pierwszej spartakiady były Kozienice, a współorganizowało ją województwo mazowieckie); przeprowadzenie badań i analiz nt. wpływu środków UE na rozwój obszarów wiejskich (projekt będzie przeprowadzony w 2012 r.); konferencja dotycząca przyszłości podejścia Leader; katalog gospodarstw/productów agroturystycznych.

Piotr Marzec i Marcin Rzońca
Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci
Obszarów Wiejskich

